

Előfizetési árak
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 „ „
Negyedévre . . . . . 2 „ 50 „
Egy hónapra . . . . . 1 „ „
Egyes szám 4 kr.

Alap szellemi részét illető minden köz-
örmény a szerkesztőségbe (Nagy-ujtucz
1702. sz.) bármint küldendő.

Előfizetési helyben:
Telegr. K. Lajos könyvtárcsájában,
és a kiadóhivatalban (Nagy-ujtucz
1702. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:

Negy haaóho petit sorórtóó kr. Nagyobb
terjedelmű a többszöri hirdetések alkü
szertint jutányos áron vételek fel. Bályg-
díj minden külön beajlásért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot megában foglaló
újdonság sora 50 kr.

Nyilttéri közlemények minden petit sora
50 krajczár.

Hirdetések felvételnek a szerkesztőség-
ben és kiadóhivatalban. (Nagy-ujtucz
1702. sz. a.)

Kéziratok nem adódnak vissza.

A debreczeni egyetem.

Debreczen, aug. 15.

A debreczeni egyetem létesítésének eszméje napról-napra érik. Azt mondhatjuk, hogy Debreczen lakosságának ma már minden rétegét áthatotta azon tudat, hogy a milléniumot legméltóbban azon nagy alkotással ünnepelethetők meg, ha főiskolánkat egyetemi rangra emeljük.

Sokszor kifejtettük már a debreczeni egyetem létesítésének szükségét, kifejtettük, hogy mily nagy mértékben hozzájárulna az egyetem Debreczen nagyvárosias fejlődéséhez, rámutattunk azon szellemi és anyagi előnyökre, melyek az egyetem felállításából háramlanának a város lakóira s mindig örömmel jeleztük, ha az egyetem kérdésében újabb mozzanat történt.

Ma még nem mondhatjuk ugyan azt, hogy az egyetem felállítása küszöbön áll, de az eszme érik s megis fog az valósulni, mert a legilletékesebb tényezők: a tiszántúli egyházkerület, Debreczen városa és Debreczen lakói melegen érdeklődnek az ügy iránt s egyesült erővel meg is fogják alakítani a protestáns egyetemet.

A debreczeni egyetem kérdése már a fővárosi sajtó figyelmét is magára vonta s rokonszenves hangon emlékeztetnek meg e mozgalomról. Természetesnek találják azt, hogy a harmadik egyetem székhelye Debreczen legyen, mert itt vannak meg a létesítésének legfőbb kellékei s itt van meg hozzá a legtöbb anyagi erő is. A »Magyar Hirlap« különös rokonszenvvel üdvözli a debreczeni egyetemet s aug. 13-iki számában így ír róla:

»Egy univerzitás föllállítása Debreczenben — mi előttünk nemcsak szinpatikusnak, de szükségesnek is látszik. Rokonszenvesnek magáért a városért, mely megfelelő, sőt pompás milieu egy egyetemnek. Legelsőbb is olcsó hely és ez jó a diákoknak. Aztán, mert már a régi időben, Romy alatt megmutatta, hogy a meghamisíthatatlan szepesi és árvai legényből hamisítatlan magyart csinál. Magyarosítás dolgában Debreczen nem tűr ellentmondást és ez — jó az országnak.

De nem tartjuk megvetendő dolognak azt sem, hogy itt, a híres, sőt mithikus főiskolában egy magyar egyetem alapjai régen le vannak téve.

Gondolunk az iskola történetére, arra, a mi a magyar kultur- és különösen egyháztörténetünkben meg van írva és a mi regényekben ékes szóval el van beszéltve. Gondolunk világhírű régi professzorokra és azokra a diákokra, a kik itt rótták egykor az iskola padját, hogy később összeróják a nemzeti irodalmat, a magyar tudományt, Magyarországot. Olyan volt ez a hely nekünk, mint Jena és a nagy Németország összes kis egyetemei. Nem is vala itt egyetem és helyettesítette, pótolta mindezeket, egymaga volt. Merész beszédnek látszik, de úgy igaz, hogy a nemzeti műveltség ritka fluiduma áradt innét szét az egész hazába, áltáljárva a szinte hozzáférhetetlennek látszó helyeket, a luteránus felsővidéket is.

Tagadhatatlan, hogy viszont ezt a műveltséget át- meg átáljárta Kálvin szelleme. És tagadhatatlan, hogy a tervelők most sem gondolnak másra, mint egy univerzitásra, a mely protestáns. Olyanra, mely nem alterálja a mi budapesti egyetemünket, melynek theologiai fakultása katolikus s nem változtat semmit a kolozsvári során és nem vág elébe a harmadik egyetemnek, ha tudnillik a kormány kegyelméből ez meglesz valaha.

Szükség van a debreczeni egyetemre protestáns, országos, sőt katolikus szempontból is. Mindez előnyök nem szorolnak bővebb magyarázatra, a minthogy beszélni sem lehet arról, hogy volna lehetőség a debreczeni egyetemet másból, mint a debreczeni főiskolából fölláítani.

Nem látunk semmi igazi akadályt e szép terv előtt. Ellenben látjuk megvalósulásának nagy, szinte kiszámíthatatlan hasznait. Mert itt nem arról van szó, hogy egy várost boldoggá tegyenek egy nagyobb szabású intézménnyel; Debreczen gazdaságilag nagyon elvan e harmadik egyetem nélkül is. Nem kapni akar — hanem inkább adni. A ki iga-

zán nyerni fog az új egyetemmel: az mi vagyunk, mindnyájan.

Türelmetlenül várjuk, hogy a magyar génusz kibontsa szárnyait az Alföld fehér városában. Mily otthon fogja érezni magát ott, mennyire szabad lesz szárnyalása!

Hacsak a kormányzat jóelőre nem akarja kaliczkába tenni.

Szulejmán basa meghalt. Szulejmán basa, a török-orosz háború egyik legkiválóbb tábornoka, a ki egy ideig Mehemed Ali után a török hadsereg fővezére is volt, Bagdadban meghalt. — Szulejmán basa 1840-ben Konstantinápolyban született s katonai iskolát végzett. Hadnagy 1861-ben lett s már 1865-ben őrnagygyá neveztek ki s a vezérkarhoz osztották be. E minőségben résztvett az 1867-ki krétiai zendülés leverésében. — Visszatérve Konstantinápolyba, gyorsan emelkedett: 1874-ben dandár-tábornok és basa lett s a tüzérségi és hadmérnöki iskola igazgatója. Mint az ifjú török párt egyik vezére résztvett az Abdul-Aziz szultán elleni összeesküvésben s az 1876. május 30-ki döntő nap főzserelőpí közé tartozott. Ebbeli érdemei jutalmul Murád, az új szultán, hadosztály-tábornokságra emelte. A nemskóra kitört szerb-török háborúban mint hadosztály-parancsnok jeleskedett s több győzelmes csatát vívott. A szultán tábornagygyá nevezte ki s kevéssel az 1877-iki orosz-török háború előtt átvette a hercegovinai főparancsnokságot. Ott is sikerei voltak. Behatolt Montenegroba s a dél felől előnyomuló Ali Szahib basával helyredállította az összeköttetést. Mikor július közepe táján Gurkó orosz tábornok átkelt a Balkánon és Drinápolyt fenyegette, az ellene küldött török hadsereg főparancsnokságával Reuf basát bízták ugyan meg, egyúttal azonban Szulejmánt is 42 zászlóaljjal Ruméliába rendelték. Antivariban tehát gyorsan hájóra szállt, Enornál kikötött s az oroszokat vissza, a Balkánon meghátrálásra szorította. 1877. augusztus és szeptember havában hadosztályával a Sipka-szoros és mellék-szorosai előtt táborozott, melyeket az oroszok erősen elszáncoltak és keményen védelmeztek. Különösen nevezetes volt az augusztus 21—23-ika közti háromnapos ostroma, melyet — az oroszok elismerése szerint is — bámulatos hadvezéri talentummal vezetett s csakis a véletlen mult, hogy a már elfoglalt orosz sáncokat meg nem tarthatta. Október első napjaiban Mehemed Ali helyébe ő lett a dunai török hadsereg fővezére. E tisztet december közepéig viselte, a mikor is Konstantinápolyba visszahívták s a balkáni déli hadsereg főparancsnokává neveztek ki. December 13-án érkezett meg Drinápolyba s rá néhány napra főhadiszállását Tatar-Bazardsikba tette át. A Sipka-szorosnál maradt török hadtest leveretése s

az oroszok előnyomulása Filippopolisz felé 1878. januáriusában arra kényszerítette Szulejmán basát, hogy kis hadsereggel, a Rhodophe szakadékat közt nagy veszteséggel visszavonuljon a megerősített Konstantinápolyba, melynek főparancsnokságát átvette. Ez állástól azonban februárius végén elmozdították s Gallipoliba internáltak, majd el is fogták s Konstantinápolyban megkísérelt hűtlenség miatt törvényszék elé állították. A pör júliusban kezdődött s december elején lett vége. A bíróság Szulejmánt 15 évi börtönrre s katonai rangja és méltóságai elvesztésére ítélte, később azonban a szultán megkegyelmezett neki. — Azóta csak egyszer jött felőle hír, 1883. áprilisban, mikor egy bécsi lap hamis értesülése nyomán holt híre kelt és most, a mikor dicsőséges és viszontagságos pályája csakugyan be van örökre fejezve.

Az angol kormány bukása. A Salisbury kormánynak a képviselőházban negyven szavazattal bizalmatlanságot szavaztak s így a kormány végkép elbukott. A kormányválság ezúttal is óriási átalakítással fog jární, főleg a központi hivatali szervezetben. Minden kormányváltozás alkalmával egy egész sereg főtisztviselő lép ki a hivatalokból, kiknek helyébe az új kormány bizalmi emberei jutnak. Sokan nem nagyon szivesen valnak meg eddig elfoglalt állásuktól, mely óriási jövedelmet biztosít nekik. A lord-kancellár pl. ki egyúttal a lordok házának elnöke, évi 100,000 frt fizetést vesz el. Ebből 40,000 frtot kap mint a felsőház elnöke és 60,000 frtot mint bíró. Ez a forint természetesen aranyban értendő. A lord-kancellár különben meg narad a lordok házának tagja, mint bíró s e zimen 40,000 frt utalványoztatik számára. A lordkancelláron kívül még számos ily nagy fizetéssel ellátott főtisztviselő van, kiknek javadalmazásába most a Gladstonepárt hívei ülnek bele.

BELFÖLD.

A horvát tartománygyűlés e héten berekeszti első ülészakát. A felirati vita alkalmasint csütörtökön ér véget, a magyar országgyűlés tagjait pénteken választják. A felirati vita élénknek ígérkezik, mert a Starcevic-part is nyújt be felirati javaslatot.

Török vendégek Budapestén. A szeptember 5-én Konstantinápolyból Budapestre érkező török vendégek fogadására nagyban készült a fogadó-bizottság, melynek elnökségét Keglevich István gróf vállalta el. A bizottság egy díszes kiállítású feliratot küldött a szultánhoz, melyben arra kéri őt felség, hogy engedje meg a török udvari méltóságoknak a kirándulásban való részvételt.

Szögyén-Marich László helyét, ki tudvalevőleg Berlinbe megy nagykövetnek, hir szerint, Csáky Albin gróf foglalja el az ő-szszel. Új kultuszminiszter gyanánt pedig Eötvös Loránt bárót emlegetik.

derék s magas termetet a föld felé nyomja. De ez kevésbé sikerült neki, mert az ősz csak kissé volt meggörbülve.

Régi, elhasznált ruhák voltak rajta, de annyira rendesen és tisztán, a mennyire csak ily ruhadaraboknál lehetséges volt.

»Beszélj francziául, Fabian! Adok öt pénzt! kiáltott az ifjak egyike, épen midőn megjegyzéseket tettem az öregre magamban.

Az ősz emberből erre csak úgy folyt a sok idegen szó s bár nem vagyok nyelvtes, felismerhettem, hogy a kivánt nyelvet mondta.

»Most németül s azért is adok öt pénzt! kiáltott egy másik ifju. Az öreg most ujra beszélt s talán németül, bár én oly kevéssé értettem azt, mint az ifjak.

»Na még angolul öt pénzért!« hangzott ismét egy hang, s ezzel bevégezted a jelentékenyebb művelt nyelveket.

Az öreg nagy komolysággal és még nagyobb nyomattal teljesítette a kivánságot. Úgy látszik, mintha elvégzett feladata után buzdogság fogta volna el.

Az ifjak megtartották szavukat, s átadták neki az öt-öt pénzt a nyelvpróbaért. Az öreg szemei sugárzottak a gazdag jövedelem-okozta örömtől. Az ifjak még tovább is mulattak rajta, egész figyelmük csak azon volt.

»Ha még tíz pénzem volna« szólt az öreg, akkor —

»Akkor — mi lenne?« veté közbe az egyik legény.

»Akkor egy itcze palinkát kapnék«, felelt az öreg örömtől sugárzó szemekkel.

»Lássunk egy szarka-tánczot s akkor kapsz még tíz pénzt!« szólt az egyik ifju áldozatkészen.

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

DALOK.

I.

Megírnám levelem, de hideg betűi
Sohase fogynának lángolni, hevűlni,
Sohase beszélnek ki igazán, mint vágyom, —
Oh ki leszen hát hí igazi tolmácsom?

Szállj te sötét felleg, rokona telkemnek,
Te megírtesz engem, jó léssz követemnek;
Nem lesz könnyű útad: szerellem, búbanát
Nehezítik röptöd, — megbírja-e szárnyad?

Elmegyen a felleg. — S hogy az alkony megszűll,
Fehérlő köntösben látja viszont a táj,
Halk csoda-zörgéssel szárnyai lebbennek,
Mintha virágbimbók hajnalba születnek.

Tudom én, te felleg, vissza ki bocsátott,
Fehérlő köntösrel tudom ki ruházott,
S az a csoda-hang — oh — tudom én, — a válasza,
Az én galambtól eredt sóhajlás az.

II.

Kelet, kelet, te napkelet,
Hova tetted a kedvemet?
— Visszarepült, honnan került:
Galambodnál letelepült.

Kelet, kelet, nem igaz az,
Nem is jőne tőle panasz,
Nem is volna a levele
Betűik helyett könnyűvel tele.

III.

Amoda egy város, palotás, aranyos.
Tornyja csengő-bongó, két áru, csillagos,
Homokban fakadó tölggy-bükkös erdeje
Mudárral szőzatos.

Szép tornyja, erdeje beh sokszor néze rám!
Harangját, madarát beh sokszor hallgatám!
Ottan tanultam én . . . ily számművelő dalit
Azért tudok talán.

Füves térségein napfénybe melegen
Virág virágra dől, szeretve szüntelen,
Sohase is volt anyyi: kalapomon virág,
Szívemben szerelem.

Mért hogy ez a város így magamra hagyott?
Mért vette vissza mind, mit csak nekem adott?
— Oh ennyi könnyű két szomorú szememen
Sohase is ragyogott.

Igmándi Miklós.

Tévesztett élet.

— Finn novella. —

Írta: **Pietari Páivárinta.**
Ford: **Kiss Pál.**

Utazásaimban nagyon ritkán szoktam vendéglőkben fogadni éji szállást, hanem sokkal szivesebben térek be egy-egy paraszt-házba. Ezt azért teszem, mert ezáltal alkalmam nyílik arra, hogy a nép életét, jellemét, érzését és szokásait tanulmányozhassam. E mellett gyakran arra is van alkalom, hogy az emberek szívébe egy pillantást vethessek, hogy örömet, bá-

natát, szenvedéseit és küzdelmeit megismerhessem.

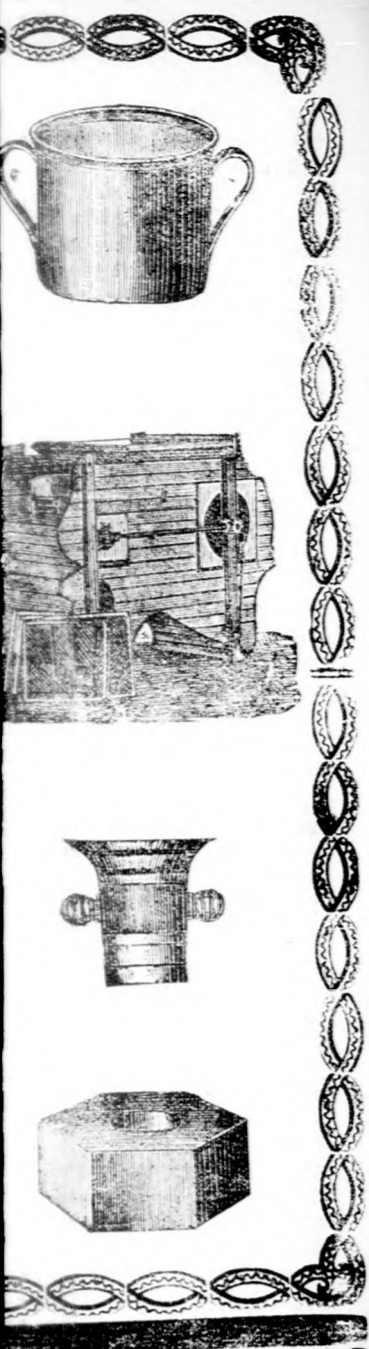
Igy, egyszer épen idegen vidéken járván, éjjelre egy gazdag paraszt-házhoz tértem be. Lakói lobogó tűz mellett vígan töltöttek a teli estét, mindeuk el volt foglalva valamivel.

Üde, kellemes kinevezések voltak ezek az emberek. Jólét, egészséges s meglepő sugárzott ki szemükből. Jó rend, tisztaság és jó izlésre valló érzék uralkodott mindenütt. A nők hajfűrtei egyszerűek voltak s csinos, sűrű fonatokban csüngöttek le vállaikra. Ehez járult még az a szép, sajátságos öltözet, a melyet azon a vidéken viseltek; szóval az egész ház kedves, rokonszenves képet nyújtott az idegen elé.

Majd a szomszédból is átjöttek a fiatal legények, hogy itt e ház fiataljával együtt beszélgetés s trefalgatás közt töltsek el az estét. Játsoztak, trefalgattak egész este s úgy látszott, hogy semmit sem törődtek az öregekkel, a kik egygyel, mással voltak elfoglalva.

Az ifjak egy öreg emberrel trefalgattak, a kit egészen körül fogtak. Az öreg már az első pillanatban magára vonta a figyelmet. — Nagy, hófehér, rendesen fesült haja volt, a melyet hasonló koruaknál csak ritkán láthatunk. Arcvonásai szabályosak voltak s bizonyos méltósággal telvek, már mely barázdák vonultak el azokon talán régi, nagyon régi idő óta. A kor vagy a gondok, vagy talán a szenvedések voltak azok, a melyek az ősz, tiszteletreméltó vonásaira e barázdákat vonták? Talán mindegyik.

Mozgásai erőteljesek s nemesek voltak, alakja s magatartása erőt s kitartást árult el, bár az élet nehéz terhe megkísérelt, hogy e

ezési intézet.

ET"

megyeház mellett.
tudomására hozni,
az üzletből tör-
észen más alap-
mai kornak megfe-

tottam le,

est szerezhet.

eken,

itást

ban

legnagyobb pontos-

ors és lelkiismeretes

bizalmát megnyerjem,

atását és pártfogását

ol

lelettel

Gyula.

13—20.

rat minden kiviteiben.

szatin

terítők

Román gyűlés Nagyszébenben.

Az oláh irodalmi egyesület e hó 27-én tartja meg közgyűlését Nagyszébenben. A meghívás azt mondja, hogy: „Az egyesület olyan kiváló fontosságú kérdésekkel foglalkozik e közgyűlésén, a minők már 31 évi fennállása óta nem fordultak elő.

A főváros volt főkapitánya meghalt. Thaisz Elek, volt budapesti főkapitány egy karintiai fürdőheiyen váratlanul meghalt.

KÜLFÖLD.

Stambulov Konstantinápolyban

A legerdekesebb külpolitikai momentum ez idő szerint Stambulov bolgár miniszterelnök konstantinápolyi útja. Stambulov ezzel bebizonyította, hogy semmiféle veszedelemtől sem riad vissza. Konstantinápoly most csakugy hemzseg az orosz zsoldban álló bolgár emigransoktól, a kik a leggyalazatosabb merényletektől sem rettenek vissza, annál több bátorság kellett hozzá, hogy Stambulov betegye lábát Konstantinápolyba. A török rendőrségnek annál inkább részen kell lenni, hogy megoltalmazza a bolgár miniszterelnököt, a kit a szultán és a nagyvezír a legkitüntetőbb figyelemben részesít. E miatt Péterváron eleget fognak boszankodni. Nyilvánvaló, hogy Stambulov útjának politikai célja van. Német lapok szerint Stambulov személyesen akar intervenálni a szultánnal Ferdinánd fejedelem elismerése érdekében.

Az angol kormányválság. London, aug. 13. A királynő elfogadta a Salisbury-miniszterium lemondását. Hír szerint a királynő ma bizza meg Gladstonet új miniszterium alakításával.

A rettegő czár. Az orosz czárné mult szerdan ünnepelte a nevenapját a peterhoffi kastélyban. Nagyban készültek az ünnepre hivatalosan és nem hivatalosan s fenes kiváltságait is rendezték, mert úgy volt, hogy a czár is megérkezik. De a czár nem jött el. Az utolsó percekben megváltoztatta szándékát, mert arról értesítették, hogy nihilista merénylet készül ellene.

A kolera. Lemberg, augusztus 13. A hivatalos »Gazeta Lwowskie« illeltek helyről nyert varsói jelentése szerint ott és egyáltalában Orosz-Lengyelországban eddig egyetlenegy koleraesetet sem konstataáltak, daczára, hogy a jarkányos vidékről oda sokan érkeznek.

Az iskolák beszámolója.

VI.

(A debreczeni év. ref. főgymnasium értesítője az 1891—92-ik iskolai évről; közlésesi Tüdös János igazgató.)

Ismét egy új jel városunk iskoláinak virágzásáról, ismét egy bizonyítéka a magyar nép szellemi haladásának. Ezen főgymnasium magában egyesíti az ország különböző részéről összegyűlt gyermekeket és ifjakat, adván nekik méltó és csaknem páratlanul magas szellemi nevelést. Jól tudja az a szülő, a ki a messze Banátból és a még távolabbi Dunántulról a mi »alma materünkbe« küldi szive magzatát, hogy annak itt a tudományt magyar

— épen szíve mellett — egy üveg pálinkát hozott, talán ez volt most előtte a földön a legkedvesebb.
 Az ifjak ezalatt haza mentek, s nem törődtek tovább az öreggel, mert látták, a mi akartak látni.
 Ezek a fiatal emberek talán gonoszul bántak az öreggel? — Nem, ezt igazságtalannul mondanók. Ismerték az ő gyengeségét s tehetetlenségét s ezeket elégették ki. Ok csak alkalmat adtak neki arra, hogy sajátságos szokásaiért, a melyeket — felhívásra — szívesen produkált, néhány garast adhassanak; de az öregből tulságos tréfát nem üttek, annyival kevésbé gunyt. Semmiféle gonosz szándék nem látszott belőlük.
 Az öreg, a többiekől felre, leült egy sötét szegletbe.
 Szó nélkül vette elő mellénye zsebéből az üveget s a legnagyobb kejjel emelte ajkához. Ivás után vigyázva tette vissza zsebébe s csendesen, szólanul ült le előbbi helyére.
 Én észrevettem, hogy az öreg szeméből könnyek gördültek ki minden ivás után.
 E közben a házbéliek felhagytak munkájokkal, mert az est annyira előrehaladt, — hogy nemsoka elfjött az ideje a lefekvésnek is.
 Vacsorához ültek.
 »Jer és egyél, öreg Fábian,« szólította most a háziasszony.
 »Ma este nem eszem, kedves háziasszony!« felelt az öreg s hangja egy kissé reszkedett.
 »Pálinkája van most, azért nem igen vagyik az evésre; ott ül, alszik és sir,« jegyezte meg a háziasszony.
 A mint megvacsoráltak, — szobájokba mentek nyugodni. Csak ketten, az öreg és én, maradtunk a szobában. Nekem ebben a szobában készítettek fekhelyet s az öregnek is itt volt az alvóhelye. Lefeküdtem, de sehogysé tudtam elaludni.
 Az öreg sajátságos kinézése, az est alatt való viselkedése és a házi asszony megjegy-

zések foglalkoztatták gondolataimat s nem hagytak aludni.
 »Ki és miféle lehet ez a különös ősz ember?«
 Mély csend szállott le a vidékre s a szoba fölött is csendes béke lengett már. Ki hitte volna most hogy csak kevéssel előbb mily vidám, kármas élet uralkodott itt.
 A nehéz kolonczzal ellátott fali-óra ütés nélkül hallatta az idő néma csendjében kimért tik-takját s időről időre lehetett hallani, hogy az öreg sóhajtozik a szegletben, a miből rájöttem, hogy még ő sem aludt el.
 »Ébren van még; öreg Fábian?« kérdém végre, mert az hiszem, hogy érdekes lesz talán egy pillantást vetnem az ősz ember belsejébe.
 »Igen, ébren vagyok,« felelte az öreg.
 »Ilyenkor nem tudok aludni.«
 »Bizonyára sok szerencsétlenséget kellett kiállnia életében. Valamikor mély gondjai lehettek, hiszem —« mondam.
 »Sokat akartam, sokat reméltem, sokat nyertem és sokat játszottam el. Oh, jó idegen, én nagyon sokat szenvedtem,« sóhajtott az öreg.
 »Most sem én, sem ön nem alhatik s így egy kissé beszélgethetünk. Nem beszélne el nekem élete történetét? Az éj mind a két-tónknek kellemesebben telne el s talán hasznos is huznánk belőle mind a kettőnk,« mondam.
 »Történetem sötét és szomorú, felelte az ősz szomorúan. — Kinek volna abból valami haszna, ha azt hallaná is.
 »Ne mondja ezt! Mindenből vonhatunk hasznos és előnyt, a mi csak az éleiben történik, ha idejekorán figyelünk rá,« felelélem én. En semmit sem szeretnék most jobban, mint hallani az ön életének és sorsának a történetét.«
 »Csak világgóság volna itt legalább. Hiszen történetem a sötétben még sötétebb előttem. Annyi sok éjelt virasztok át egyedül s ilyenkor mindig szomorú, elvesztett életem-

gása alatt (1879—1889) Olaszországban 2759 párbaj vizatott. A legesekélyebb szám: 249, az 1886-iki évre esik, míg 1884-ben 297 párbaj történt. A párbaj okaira nézve kiűnt, hogy száz esetben harminczhat hírlapi polemiből keletkezett. — Magánédeki párbaj szából harminczegy, politikai nézeteltérések miatt szából 13 keletkezett. Játék közben 19-en, vallási kérdéseken 29-en kaptak össze. A vallás nem igen nagy befolyást gyakorol a párbajok keletkezésére, hanem sokkal nagyobb az évad. Ugyanis a felemített 2729 párbaj a következő hónapokban vizatott: Deczember, január, február hóban 550, márczius, április, május 751, június, augusztus 975, szeptember október és november hóban 483. Így tehát a hőség és a szüretideyekre jobban hat, mivel júniusban és júliusban sokkal több ember párbajozott, mint deczemberben. A mi a párbajozók társadalmi állása illeti, Olaszországban 100 párbajozóra at az 30 katona, 29 hírlapíró, 12 ügyvéd, 4 tanuló, 3 tanár, ugyanannyi képviselő és mérnök, 2 vivőmester, egy bíró, egy bankár stb. esik. A párbajok kimenetelére nézve Olaszországban, hol 100 esetből 90 esetben karddal szoktak verkedni, 3061 sebesülés fordul elő — vagyis minden párbajra egy-egy seb — mig másutt, hol pisztolyt használnak, sebesülések sokkal ritkábban történnek. — A fentemlített párbajok közül csak 50 végződött az egyik vagy másik fel halálával, mi elég kedvező körülménynek mondható.

Ujdonságok.

A debreczeni dalárda pesti utja. Daláraink ma délben az 1 órai vonattal indulnak a fővárosba, Lengyel Imre díszelnök és Mark Endre elnök vezetése alatt. Püspök-Ladányban valószínűleg találkozni fogunk a kolozsváriakkal s együtt folytatják útjukat. A fővárosban este 9 órakor lesz az összes delegáltak fogadtatása az Andrássy-uti Bellevue vendéglő helyiségében. A szatmári dalárda már tegnap este felment s a többi vidékünkbeliek is utra indultak vagy készülnek, hogy az esti fogadtatáson fentlegyenek.

Jelenffy Korai mint táblai tanácselnök. A nagyváradi kir. táblánál hónapok óta megüresedett tanácselnöki állás kir. nemsokára be fog tölteni. Ujjabban irányadó körökben Jelenffy Kornélt, a debreczeni tsvékek elnökét emlegetik, mint aki komoly kombinációban van a tanácselnöki kinevezésre.

A vásár. Érdekes képe van most Debreczennek, mint ilyen alkalmattal mindig. Az utcák hullámzanak az embersokaságtól, vendéglők és kávéházak tele vannak vásáros vidéki néppel. A Széchenyi utca végig porfellegben áll; a kirakodó vásár ma is nagyban folyik. Tag tere nyílik ilyenkor a tapasztalatra vágyó embernek; ez a különböző fajtájú tömeg sok ismeretlen dolgokra megtanítja. A vásár különben, mint képe is tanúsítja, elég élénk.

Katonaszökevény. Derék szép huszár kisért ma a Piaczon és Csapo utcán végig két esendő katonai hatóság lakhelyére. Bizonyára megunt a szegény magyar fiu az ismeretes k. u. k. gyöngédséget, melynek méznel edesebb voltát most már szigorú büntetés alakjában is izlelni fogja.

A jegyzők figyelmébe. Egy konkrét eset alkalmából, hogy vajon a helyettes jegyzőnek jegyzőképeségi bizonyítványa országszerte való érvénnyel felruházható-e? a belügyminiszter leiratban tudatja, hogy csak a községek által rendszeresített állomáson levő községi (kör-) jegyzői, aljegyzői vagy segédjegyzői minőségben teljesített 3 évi gyakorlatnak van azon hatálya, hogy az illetőknek jegyzőképeségi bizonyítványa országszerte érvényes. Mert míg a rendszeresített állomás fölteléhez nem kötött gyakorlati kiképzés a vizsgálóhoz való becsátás szabályozásánál meghatározták, a rendszeres segédjegyzői állomásoni gyakorlat időtartama azon kedvezmény föltétele gyanánt kötetelt ki, melynélfogva az illető nemcsak azon vármegyében, hol vizsgázott, hanem az egész országban bárhol községi jegyzővé választható.

Párbajok statisztikája. Eddigéle senkinek sem jutott eszébe a párbajok statisztikáját összeállítani, habar ez lélektani, ethnografikus és társadalmi szempontból nagyon érdekes dolog lenne. Legújában egy olasz statisztikus, Gelli M. saját hazájára nézve s tárgyban a következő adatokat gyűjtötte össze: Mindenekelőtt azt konstataálta, hogy tíz év lefor-

gása alatt (1879—1889) Olaszországban 2759 párbaj vizatott. A legesekélyebb szám: 249, az 1886-iki évre esik, míg 1884-ben 297 párbaj történt. A párbaj okaira nézve kiűnt, hogy száz esetben harminczhat hírlapi polemiből keletkezett. — Magánédeki párbaj szából harminczegy, politikai nézeteltérések miatt szából 13 keletkezett. Játék közben 19-en, vallási kérdéseken 29-en kaptak össze. A vallás nem igen nagy befolyást gyakorol a párbajok keletkezésére, hanem sokkal nagyobb az évad. Ugyanis a felemített 2729 párbaj a következő hónapokban vizatott: Deczember, január, február hóban 550, márczius, április, május 751, június, augusztus 975, szeptember október és november hóban 483. Így tehát a hőség és a szüretideyekre jobban hat, mivel júniusban és júliusban sokkal több ember párbajozott, mint deczemberben. A mi a párbajozók társadalmi állása illeti, Olaszországban 100 párbajozóra at az 30 katona, 29 hírlapíró, 12 ügyvéd, 4 tanuló, 3 tanár, ugyanannyi képviselő és mérnök, 2 vivőmester, egy bíró, egy bankár stb. esik. A párbajok kimenetelére nézve Olaszországban, hol 100 esetből 90 esetben karddal szoktak verkedni, 3061 sebesülés fordul elő — vagyis minden párbajra egy-egy seb — mig másutt, hol pisztolyt használnak, sebesülések sokkal ritkábban történnek. — A fentemlített párbajok közül csak 50 végződött az egyik vagy másik fel halálával, mi elég kedvező körülménynek mondható.

A tisztviselők koronái. Az állami tisztviselők fizetési nyugtái már szept. 1-től fogva koronára fognak szólni. Egyes miniszteriumokban már ki is bocsátották az ezt előkészítő rend-letet.

Hogy zálogolták meg az adóvégrehajtót?

Egy városi végrehajtó — hogy hol, azt nem áruljuk el — a napokban beállt egy kocsmároshoz, hogy nála egy pár forint adótarthatásért zálogoljon. Mielőtt azonban hivatalos foglalkozásához hozzá kezdett volna, egy üveg bort kért s mellé olve, kezdte szomszját ottogatni. Ezalatt izraelita polgártársunk kerekelt őd s közel lévén az adószedő hivatal, pár perc alatt nyugtával jő vissza. Mikor buzgó végrehajtónk hivatalos funkcióját végezni akarná, elébe tartja a nyugtát s így szól: az adótarthatás ki van fizetve s így a záloglás elmarad. Ekkor emberünk, mint a ki jól végezte dolgát, távoznai készül, de a kocska fordul s a kocsmárosból lesz a zálogoló, s mint ilyen, kövelet itala árát, vagy pedig megfelelő zálogadást. — Ekkor végrehajtónk — mivel a jelen voltak közt senki sem akadt ki öt 20 kr erejéig kölcsönben részesítse, s mivel 20 kr-ért a társaihoz küldött rendőr is üres kézzel jött vissza — megfelelő zálog hátrahagyása mellett eltávozott. Ő akart zálogolói s őt zálogolták meg.

Áthelyezés. A debreczeni kir. főügyész Komáromy Zsigmond h.-bőszörényi és Geese Daniel nyiregyházi fogházvezetőmestereket kölcsönösen áthelyezte.

Hová lesz az arany? Egy francia tudós már hosszabb idő óta azon kérdés megoldásával foglalkozik, hogy a föld nemes arzerei hová lesznek. — Statisztikai számítás alapján kimutatta, hogy az amerikai orvosok évenként 800 kg. aranyat használnak fel lyukas fogak plombirozására. Az elhasznált arany mennyiség értéke 2 1/2 millió frank. Tehát 800 kg. arany az emberek elhalalozásával, a lyukas fogakkal együtt, visszajutt ismét a földbe. Ha ez még három századig így tart, ak-

ről gondolkodom, Itt azért még senki sem tudja azt. De most úgy érzem, mintha sziksegem volna elmondanom. Csak legalább világos volna — mondá az öreg.

Egy gyufát gyujtottam s azonnal találtam egy pár gyertyát, a melyet az asztalon hagytak volt; az egyik majdnem egész volt. A nagyobbikat meggyujtottam s az asztal szegletére állítottam.

»Igy, égethetjük a gyertyát. Majd megfizetem én,« mondam

Az öreg felállott fekhelyéről. Becses pálinkás üvegét a szalmazsákba rejtette volt el. Most felemelkedve, elővette s nekem nyujtotta át.

»Tartsa ezt magánál,« mondá, s néhá néha adjon nekem egy kortyot belőle. — En rossz, rongyos ruhát viselek, úgy hogy az üveget nem tarthatom benne. Tegye el a mellénye, vagy a kabátja zsebébe

Elvettem az üveget s eltettem a mellény zsebembe.

»Nos, kezdje el tehát beszédét,« mondam és rátekinttem.

»Barátságos kívánságának nem állhatok ellene,« mondá. Ön oly jó és oly részvételtjes. Talán először s utoljára történik, hogy szivemet feltárhatom valaki előtt. Ön világtotta meg először életem sötét éjszakáját — oh, mily sokszor kellett nekem a sötétben virasztanom. De előre kérem, ne ítéljen el szigorúan, ha mindent meg fog hallani. Oh, én megérdemlem a kárhozatot, de nagyon sokat szenvedtem már az életben. Egy megtört szivem ne ítéljen el szigorúan.«

Megragadtam kezét, rátekinttem s megígértem neki.

»Tehát hallja!« kezdé az ősz. »Iparos szülék gyermeke vagyok. Szüleim városban laktak, — a melynek nevé nem mondhatom meg. Kegyes érzelmű emberek voltak s gyermekeiket istenfelelemben s jó erkölcsben nevelték.

En a hatodik gyermek voltam.

(Folyt. köv.)

kor Es
frank é
pedig ig
lamokba
pézn-me

sonlóké
mi. Ok
dett fur
sem táp
lapban u
lesz a
ter, min
dést int
lesz má
közére
lyen ősz
telme a
ros, ha
emberi
egy sem
magát Zs
ártzenel
prezenté
fogadta,
különben
ezeken
mond
árté z
ba üt k
tunkkal
furo s a
hoz fűn
szakadt
Debrecz
üregbe
adta vol
értékesít

szövet
vételene
résztint
pressió
s így a
telenül
előkelő
vezetés
fog alak

Sesztin
szal jár
hogy Ap
A hetes
dolog ki
ez az A
lok, sze
elt urak
elsórang
saját ser
nu, —
zolás u

szombat
Lajos tá
tűlünk
zal töm
volt egy
menteni
biztosít

vadjok.
Ha nem
is csak

helyén
ezigány
holtan s
gányt;
már elf
sátoroz
örizet a

munk
fég táje
teri ren
gezhető
1. egész
iparnál
tűró áll
szinlapo
és széth
hoz hor
peksűter
hához s
galó egy
czikkekn
sütés; s
üdülo
segeken
kásos m
kirakva
szállítás
szállítás
oly kö
10 kilom
említett
sítés; 3.
iparnál
magánál
sonló é
deli 12
javítási
tése és
kolhász
és száll
esemeg
a szató
engedve

1889) Olaszországban 2759 legescsekelyebb szám: 249, az az 1884-ben 297 párbaj okaira nézve kitűnt, hogy minczel hírlapi polemikiából agánérdéki parbaj szabózi nízeteltetések miatt szábó Jatek közben 19-en, vallási kaptak össze. A vallás nem gyakorol a párbajok kelet-sokkal nagyobb az évad. 1887 2729 párbaj a következő: Deczember, január, február 3, április, május 751, június, szeptember október és november tehát a hőség a szenvedé-mivel júniusban és júliusban párbajozott, mint deczemberpárbajozók társadalmi állását 100 párbajozóra az 30 70. 12 ügyvéd, 4 tanuló, 3 képviselő és mérnök, 2 vívó-egy bankár stb. esk. A pár- nézve Olaszországban, hol etben karddal szoktak vere-sülés fordul elő — vagyis egy-egy seb — mig másutt, zálnak, sebesülések sokkal k. — A fentemlített pár- végződött az egyik vagy má-ni elég kedvező körülmény-vel.

Iselők koronái. Az ál- fizetési nyugtái már szep- tember fognak szólni. Egyes mi- nár ki is bocsátották az ezt let.

Előlk meg az adóvegrahajtót? — hogy hol, azt nem áruljuk adit egy kereselőre, hogy má- tónasert zálogoljon. Mielőtt azon- osasáshoz hozzá kezdett volna, egy déle álve, kezdte szomszagsát a politársunk kereket old s adó hivatalt, pár perc alatt nyug- buzgó végréhajtonk hivatalos karná, előbe tartja a nyugtát s has ki van fizetve s így a zálo- gberánk, mint a ki jól végezte zít, de a koczka fordul s a zálogoló, s mint ilyen, követeli a megfelelő zálogadást. — Ekkor a jelen voltak közt senki sem péig kölcsönben részesítse, s mi- hoz küldött rendőr is üres kézzel elő zálog hátrahagyása mellett el- gölni s őt zálogolták meg.

Zás. A debreczeni kir. fő- zsigmond h.-bőszórményi nyiregházai fogházőrmestere- thelyezte.

sz az arany? Egy fran- ssaob idő óta azon kérdés alkózik, hogy a föld nemes k. — Statisztikai számítás t, hogy az amerikai orvosok aranyat használnak fel lyu- rozására. Az elhasznált arany- 2 1/2 millió frank. Tehát emberek elhalalozásával, a gyűjtő, visszajut ismét a föld- három századig így tart, ak-

Itt azért még senki sem tást úgy érzem, mintha szük- mondandom. Csak legalább vi- ondá az öreg.

gyújtottam s azonnal talál- rtyát, a melyet az asztalon e egyik majdnem egész volt. meggyújtottam s az asztal szeg-

tejük a gyertyát. Majd meg- ndam

állított fekhelyéről. Becses pá- salmazsákba rejtette volt el- e, elővette s nekem nyújtot-

magánál,“ mondá, s néha- em egy kortyot belőle. — En- ruhát viselek, úgy hogy az- atom benne. Tegye el a mel- ártatja zsebébe.

z üveget s eltettem a mellény- e el tehát beszédét,“ mondám

kívánságának nem állhatok n oly jó és oly részvétel- r s utóljára történik, hogy- atom valaki előtt. Ön világi- réletem sötét éjszakáját — öh, lett nekem a sötétben virasz- kérem, ne itéljen el szigoru- meg fog hallani. Öh, én meg- arhozatot, de nagyon sokat

z szigouan.

am kezét, rátekinttem s meg-

álja!“ kezdé az őz. »Iparos se vagyok. Szüleim városban élynek nevént nem mondhatom zelmű emberek voltak s gyer- telemben s jó erkölcsben ne-

dik gyermek voltam.

(Folyt. köv.)

kor Észak-Amerika temetőiben 750 millió frank értékű arany lesz felhalmozva, mely pedig igen közel áll az amerikai Egyesült-Államokban jelenleg forgalomban levő arany pénz-mennyiséghez.

* Az ártézi kut. A nyiregházaiak hasonlóképen jártak az ártézi kutfurásával, mint mi. Ök sem remélhetik többé, hogy a megkez- dett furás eredményre vezethessen, minket sem táplál ilyen remény. Egyik nyiregházai lapban ugyanis a következőket olvassuk: »Nem lesz ártézi kut. Benes Laszló polgármes- ter, mint az lapunkban már jelezte volt, kér- dést intézett Zsigmondy mérnökhez, hogy mi lesz már a mi ártézi kútunkkal. A kérdésös- ködsre a napokban jött meg a válasz, ami- lyen őszinte, épen olyan szomorú. — Az ér- telme az, hogy legokosabban cselekszi a vá- ros, ha felhagy a kut további furatásával, mert emberi számítás szerint a kívánt eredmény ugy sem lenne elérhető. Vizagszálás kötelezi magát Zsigmondy ur, hogy csináltat nekünk az ártézi kút készült kútból szivattyus kútát — prezentbe. A képviselőt ezt az ajánlatot el is fogadta, nem cselekedhetvén okosabban más- különben.« Egy másik nyiregházai lapban ezeken kívül még azt is olvassuk, hogy Zsig- mondy kijelentette, hogy »a debreczeni ártézi kutfurása váratlan akadály — tud- tunkkal — abból áll, hogy beletört a kutba a furó s azt nem tudják kivenni. Az ártézi kut- hoz fűzött reményeink utolsó szála is ketté- szakadt tehát. Bizony, okosabban tette volna Debreczen sz. kir. városa, ha az ártézi kut ürégbé dobott 100.000 (százezer) frtot nekünk adta volna. Mi hasznosabban tudtuk volna azt értékesíteni!

* Az építő iparosok fabeszézési szövetekezte nem alakulhatott meg a rész- veltenség miatt. Ugyanis a kisebb építőmesterek részint tájékozatlanság, részint a fakereskedők pressiója folytán nem mertek a vállalatba fogni s így a ma 10 óraa hirdetett gyűlés eredmény- telennül oszlott szét. Ugye ezután a nagyobb, előkelőbb építő czégek veendik kezükbe az ügy vezetését s valószínű, hogy az egyesület meg fog alakulni.

* Meglopott üzlettulajdonosok. Sesztina Lajos vaskereskedő azzal a panas- szal járult az I. ker. rendőrkapitánysághoz, hogy Apostol János hetese már régóta lopja. A hetest letartóztatták s a vizsgálat czélja a doloz kiderítése. Gyánura az adott okot, hogy ez az Apostol, nem mint az egykori sposto- lok, szegényesen, hanem nagyon is bőszesen élt urak módjára. — Ugyancsak egy másik elsőrangú üzletben is megloptak a tulajdonost saját segédje. Bővebb részleteket csak a gyá- nu, — mert most egyébről nincs szó — beig- zólása után közölhetünk.

* Tüz az Ondódon. Említettük már szombati lapunkban, hogy az Ondódon Némethy Lajos tanyaán tűz ütött ki. Mint újabban ér- tesülünk, mind ösze 3 kazal szalma és 2 ka- zal törek égett le; a tanyaépület veszélyeztetve volt ugyan, de tűzoltóinknak sikerült azt meg- menteni. A kár, bár az elégett kazal nem volt biztosítva, jelentéktelen.

* A vásárból.

»Holja maga: én bőszihe vadjak reá, hodj zsidó vadjak. Mért ne volnék bőszihe reá, hodj zsidó vadjak? Ha nem valnék reá bőszihe, hogy zsidó vadjak, akkor is csak zsidó valnék.«

* Gyilkos cigányok. Lapunk más helyén említettük, hogy egy Döme József nevű cigányt 2 tarsa agyba-főbevert, úgy hogy fel- holtan szállították a közokrházba. A két cig- anyt: Bogdán Györgyöt és Rostás Sándort már elfogták és vallatják; családjaik pedig ott sátoroznak még a baromvá-árterén szoros őrizet alatt.

* Szent István ünnepe mint munkaszünetes nap. Az érdekelt közö- ség tájékoztatású végett jónak látjuk a minis- teri rendelet idevonatkozó részét közölni. Vé- gezhető az ipari munka Szent István napján: 1. egész aapon át a czukrasz- és mézes kalácsos iparnál; a nyomda iparnál a halasztást nem tűrő állami és hatósági nyomtatványok. — szinlapok, műsorok, gyászjelentések előállítása és széthordása; hírlapok elárusítása és ház- hoz hordása; fűrdöntézeteknél; — kenyér, péksütemény, tej és gyümölcs árúsítása és házhoz szállítása; bucsukon és ájtatosságra szol- gáló egyéb gyülekezeteken az ugynevezett bucsu- cikkeknek, mint pl. imakönyvek, olvasók, stb. árú- sitása; — kofák üzlete, amennyiben az áruk üdülő és mulatóhelyeken, vagy városban, köz- ségeken kívül sátrak alatt, vagy valamely szo- kásos módon állványon, asztalon vagy a földön kirakva árúsítatnak; — élő állatoknak a szállítási eszközökből való kirakása és haza- szállítása; — 2. délután öt óráig: oly községekben, melyek az országhatártól 10 kilométer távolabbi nem esnek a föntebb nem említett minden egyéb kereskedelmi eláru- sítás; 3. d. u 2 óráig: a borbély- és fodrász- iparnál az üzleti helyiségben azontal csak magánlakásokban, színházakban, — vagy ha- sonló előadások alkalmából házhöz hívá; 4. déli 12 óráig: a kispárnál sürgősen rendelt javítási munkák; a pékipárnál az áru elkészí- tése és szállítása; a mézsáros-, hentes- és kolbászkészítő iparnál az elkészítés, elárusítás és szállítás; valamint a fűszer-, bor-, thea-, csemege- és lisztkereskedésnél, nemkülönbö- en a szálcsook üzleténél déli 12 óráig van meg- engedve az ipari munka.

* Apróságok.

Őszinte.
Uri nő (kocsisához): Gyuri, maga már a negyedik üveg bort hozza ki, mióta itt a kocsmá elött állunk, a kik látják, azt hiszik, hogy maga izsakos.

Kocsis: Dehogy nagysága! Azok mindazt gondolják, hogy a nagyságának hozom.

Kitüntetés.
Kereskedő (fiának): Károly jer csak, dobd ki ezt a toladó embert.
Házaló: Ajvaj milyen nőbel — saját fia által akar kidobtatni.

Czél szerű berendezés.
Színházlátogató: Mire való ez a kijárat mindjárt a színpad mögött?

Jegyszedő: ez a költők és zeneszerzők számára van, ha megbuknak.

Gorombatűkör.
Feleség (csunya): Mi lelte ezt a tükröt? nem ér ez semmit.

Férj: Hm — persze ez is vak a te bájaid irant.

* Zászló-felavatás. A máte-szalkai vál. kerület függetlenségi és 48-as partja f. hó 21-én nagyszabasu zászló-felavatási ünnepélyt rendez, melyre vették a következők meghívót: A máte-szalkai választó kerület függetlenségi és 48-as partja Máte-Szalkán, 1892. évi aug. hó 21-én zászló-avatási ünnepélyvel egybekötött táncmulatságot rendez, melyre czimzettet tisztelettel meghívja a párt központi bizottsága: Luby Lajos, Hlovay Aladár, Szalkai Sándor, előnökök: Balogh Gyula, Berey József, Biki Károly, Dienes Lajos, Földváry Tamás, Guttmán Sándor, Havas Gyula, Kovács György, Kiss Bertalan, Kősa Ede, Kulini Miklós, Kun Ádám, Uszkay Kálmán.

Az ünnepély sorrendje a következő: 1. Déltan 5 órakor zászló-avatási ima a ref. templomban, tartja Kincses István máte szalkai ref. lelkész ur. 2. Zászló-avatási beszéd a városház ud- varán, tartja Biki Károly ur. 3. A zászló megkoszoruzása, s a szegek beverése. 4. »A mi zászlónk« (alkalmi költemény) írta: K ó s a Ede; szavalja: K u b i n y i Ber- talan ur. 5. A párt által felajánlott aranytoll ün- nepélyes átadása K ó s a Ede urnak, az előnö- ség által. 6. A »S z ó z a t « eléneklése a közönség által.

Zászlóanyáknak: nagyságos Hlovay Ala- dárné, Luby Lajosné urnók lettek felkérve. A táncvizgalom Sarkadi vendéglőjében esteli 8 órakor veszi kezdetét. Belélti-díj: családjegy 2 frt, személyjegy 1 frt. Felülfizetések a párt pénztára javára köszönettel vétetnek; s a »Nagykárolyi Független Hírlap«-ban nyugtáz- tatnati fognak.

Irodalom és művészet.

A Vasárnapi Ujság. augusztus 14-iki száma a következő tartalommal jelent meg: »Kolumbusz Kristóf.« (Öt képpel: 1. Kolumbusz Kristóf arcképe. 2. Az Atlanti-Oceán, Behaim Márton 1492-ben kiadott földgömbje után. 3. Kolumbusz fogadtatása Barcelonában a spanyol udvar által, mikor első utjáról vissz- száerkezett. 4. Kolumbusz harmadik utjáról meg- lánzolva viszik vissza Spanyolországba. 5. Kolumbusz heitála 1506. majus 21-én Valladolid- ban.) — »Kolumbusz a legendában és történet- ben.« — »Czellatlan.« Költemény Palagyi Lajos- tól. — »Egy éjjel a rablótyánon.« Elbeszélés. (Képpel). — »Párbajok statisztikája.« — »A brassói új református temlom« (Képpel). Cser- na Károly rajza, Koós Ferencz toll. — »Czelládi ünnep József főherczegnél.« (József Ágost fő- herczeg arcképevel.) — »A magyar dalár- egyesület jubileuma.« — id. Ábrányi Kornél toll. (Képekkel: 1. Az 1865-iki dalárün- nepély a pesti városigletben. Keleti Gusztáv egykoru rajza. 2. Dalverseny az 1868-iki debreczeni dalárünnepélyen. Munkácsy Mihály egykoru rajza.) — »Birkozások a czirkusz- ban.« (Birkozó Masson és Robinetti képevel.) Irodalom és művészet; Közintézetek és egy- letek; Mi újság; Egyveleg; Sakkjáték; Kép- talány stb. rendes rovatok.

Gondolatok.

A nő-üléssel kötelességeinket megkettőz- tetjük, jogainkat pedig elveszítjük. * Az észnek semmit, de a szívnek mindent meg lehet bocsátni, mivel a szív — vak. * Minden napnak meg van a maga gyö- nyöre, de meg a maga baja is. * A szerelmet a természet, a házasságot a józan ész alkotta. * Ott van szükség sok törőnyre, a hol so- kat vétkeznek. *

Csak a zsidók tartják azt, hogy a sok leány gazdagság.

A mi ördögi van bennünk, az a test, a mi isteni, az a szellem.

A katona boldogsága az, hogy élvezi a jelen perceit és nem gondol holnapra.

Az igaz szerelem kevesebbet beszél, többet — csökol.

Csak az a csók valódi csók, melyet az ajkra nyomtunk, a többi más mind kevesebbet vagy többet jelent.

TÖRVÉNYSZÉK

Az első oláh sajtópör. A sok haza- áruló oláh újságczikk közül, a mi mostanában megjelent, egyet végre utólért a végzete. — Sajtópört indítottak miatta. — A nagyszobeni Tribuna márczius 26-iki számában jelent meg ez a czikk »Cu acelești arme« (Ugyanazokkal a fegyverekkel) czim alatt. Az ügyészeg Bal- tes András betűszédőt vonta kérdőre miatta, mert a lapon az ő neve szerepel mint felelős szerkesztője. Baltes, mint jó oláh hazafi, nem utasította el a könnyen viselhető mártir koronát és elvállalta a czikkért a felelősséget. — Geodri vizsgálóbíró, Tischler államügyész, Hal- ler rendőrbiztos, egy fogalmazó és két rendőr a Tribuna szerkesztőségében is járt, hogy meg- keressen a czikk kézirátát. Kárba vezett minden fáradságment a kéziratot a legszorgosabb kutatás daczára sem találták meg.

Vérengző cigányok.

Szombaton éjjel gyilkossági kísérlet tört- ént Debreczenben, a lovasárter mellett, az or- szágunton. — Egy szegény lókupezett támadtak meg a cigányok, mert félték, hogy fel fogja jelenteni az általuk elkövetett betörést. Kar- czagon ugyanis a mult hó 26-án nagy betöré- ses lopás történt, de a tetteseket nem tudta kinyomozni a rendőrség — Gyánuba fogták a nyomozás folyamán Döme József 45 éves ló- kupezet s mivel a gyánu valószínű volt, le is tartóztatták őt.

Döme József azonban igazolta alibijét, mert a betöréses lopásban nem vett részt s a gyánu csalódott. Döme, midőn szabad lábra helyezték, hogy a világ előtt teljesen tisztázza magát a sötét gyánuból, addig kutatótt, fürké- szett, mig rá jutott a tettesek nyomára.

Döme cigány ember és a cigányok kö- zött nem volt nehez neki fölfedezni, hogy a nagy betöréses lopást Bogdán György és en- nek mostoha fia Rostás Sándor cigány ló- kupezek követték el, kik azonban a karzagi cigánytelepről még az ő elfogatása után meg- ugrottak s másutt kerestek maguknak tanyát. Mindketten ide jöttek a debreczeni téglavető- be dolgozni.

Szombaton dében a vásárra bejött Kar- czagról Döme József s a téglavetőben meg- akarta látogatni ott dolgozó karzagi ösmerő- seit, kik között persze a két betörőt is fölfedezte. A mint ezek megpillantották Döme Józsefet, nagyon megijedtek tőle, de nem mutat- tak előtte ijedségüket, ellenkezőleg ugyancsak kezdtek körülötte legyeskedni. Az öreg Bog- dán meg palinkát is kerített s meg is itták a viszolalás örmére.

Este fel 11 óráig eltöltötték az időt fa- miliáris beszélgetésben, akkor az öreg Bogdán, mint Döme maga beszéli, csalogatni kezdte őt a Nyulas-csárdába, hol majd folytathatják az ivást. Döme raált: s a cigány familia megin- dult az országuton a Nyulas-csárda felé. Dö- mén kívül még négyen voltak a társaságban, három férfi és egy suttyó gyerek. — Mikor a futtató sarkához érték, az öreg Bogdán egy- szerre elvesztette szives jó kedvét s durvan szemére vetette Dömének, hogy őket akasztó- fara akarja juttatni. Rostás Sándor már nem is bíbelődött a szóval, de ölmös botjára bizta a szemrehányást. Ugy fejbe vágta Dömét, hogy az elesett; még mielőtt összeszedhette volna magát, a homlokára kapott egy olyan ütést, mely négy krajczáros nagyságu sebet vágott rajta. E közben Döme előrntotta bicskáját és védelmezni kezdte magát, de hogy megszürt-e valakit, azt nem tudja, a bicska ugyan véres volt. Hullottak az ütések Dömére, mint a zá- porosz, mind a négyen neki rohantak, egyik még késsel is; persze ő éktelen jajgatást csa- port, a mit a közeli barakban meghallott az őrség s pár perc múlva már a közöltség ut- ban volt a futtató felé.

A mint a tettesek észre vették, hogy a barak felől mozognak, megkapták Dömét, be- dobták az árokba és a futtató széleit szegé- lyező bokrokon keresztül vette magukat, el- tűntek s a közöltség bármily gondosan körül- kutatta a tájékok, nem akadt nyomukra.

Dömét megtalálták az árokban, aztán be- vitték az őrség szobájába s hírt adtak a rendőr- kapitányságuk. — Iszonyu vérengzést vittek végbe a szegény emberen. Nyáka hátul egy mély vágás van s feje csupa seb és hasa dás. A szegény ember szót- lanul feküdt a szalmán, csak néha kiáltott fel keservesen: Isten, ne végy el gyermekeimöt!

A rendőrség bevittette őt a közokrházba, hol most élet-halál közt fekszik. A tetteseket nyomozza a csendőrség.

Közgazdaság.

Szilvániában nem aratnak. Eszék- ről jelentik, hogy a mezei munkások egész Szilvániában abbahagyták az aratást s meg- dupla bérért sem akarják folytatni. A földbí- rókosok nagy kárt szenvednek, mert gabonájuk- kat nem tudják betakarítani. Sok helyen renden állanak még a buzakalászek, sőt néhol meg se kezdték az aratást. A hol pedig leka- száva hever a gabona, ott csaknem minden- nap tűz támad. A sztrájkolók lelketlenül gyuj- totatnak is. A szilváni földesurak elvesztik egész termésüket, mert kivülről sem kaphat- nak munkásokat.

Közbányai sertésárlot

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése. Augusztus 12. a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (párónkint 300—400 klgon felüli súlyban) 44.50—45.50. 2. Öreg közep (párónkint 300—400 klg- súlyban) 42.—42.50. 3. Fialtal nehéz (párónkint 320 klgon felüli súlyban) —46.50— 4. Fialtal közep (pá- rónkint 251—320 klg, súlyban) 47.—47.50. 5. Fia- ta, könnyű (párónkint 250 klgon terjedő súlyban) 47.50. 6. Magyar szedett: 6. Nehéz (párónkint 280 klgon felüli súlyban) 42.50—43.50. 7. Közep (párónkint 220—280 klg, súlyban) 45.50—46.— 8. Könnyű (pá- rónkint 220 klgig terjedő súlyban) 47.50—49.— III. Szerbiai: 9. Nehéz (párónkint 260 klgon felüli súlyban) 46.—46.50— 10. Közep (párónkint 220—260 klg. suly- ban) 46.—46.50— 11. Könnyű (párónkint 220 klgig ter- jedő súlyban) 47.—48.—. Sertés létszám: auguszt. 11 napján volt készlet 147.531 darab. A hizott sertés- üzletirányzata: változatlan. — Hizalati való sertés 16.— 18.—, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtott 1664 drb.

Budapesti gabonátözse. Augusztus 13-án. Buza máj—jun. — pénz —, áru, őszre 7.57 pénz, 7.59 áru. — Tengeri 1892 juli. — aug. 4.74 pénz, 4.76 áru. Zab tavaszra — — pénz, —, áru, őszre 5.50 pénz, 5.52 áru. — Káposztarepeze aug.—szept. 11.05 pénz, 10.95 áru.

VASUTI MENETREND.

1892. május hó 1-től.	
Debreczenből indul:	
Budapest—Nagy-Várad felé	reggel 8 ó. 40 p. déli 12 ó. 52 p.
	este 10 ó. 31 p.
Csak Nagyvárad felé	délután 3 ó. 40 p.
Szatmár felé	délután 3 ó. 24 p. este 7 ó. 45 p. éjjel 3 ó. 09 p.
Miskolcz felé	délután 8 ó. 45 p. délután 3 ó. 35 p. este 7 ó. 35 p.
B.-Szt.-Mihály felé	máv-ról reggel 5 ó. 48 p. vásártérről 6 ó. 04 p.
	máv-ról délután 3 ó. 19 p.
	vásártérről 3 ó. 38 p.
Füzes-Abony felé	máv-ról reggel 4 ó. 15 p. vásártérről 4 ó. 32 p.
Ohat-Kőcsig	máv-ról délután 5 ó. 10 p. vásártérről 5 ó. 24 p.
Debreczenbe érkezik:	
Debreczen N.-Várad-P.-Ladány felől	reggel 2 ó. 44 p. délután 3 ó. 09 p.
Budapest felől	délután 7 ó. 09 p. gyorsvonat este 7 ó. 09 p.
Csak Nagy-várad felől	reggel 7 ó. 42 p.
Szatmár felől	reggel 8 ó. — p. délután 12 ó. 29 p. este 10 ó. 16 p.
Miskolcz felől	reggel 8 ó. 07 p. déli 12 ó. 36 p. este 7 ó. 20 p.
Büd-Szent-Mihály felől	vásártérről reggel 8 ó. 03 p. máv-ra 8 ó. 17 p.
	vásártérről délután 5 ó. 46 p.
	máv-ra este 6 ó. 05 p.
Füzes-Abony felől	vásártérről délután 5 ó. 23 p. máv-ra 5 ó. 37 p.
Polgár-Ohat-Kőcsig	vásártérről reggel 8 ó. 12 p. máv-ra 8 ó. 27 p.
Budapestről—Debreczenbe indul:	
Gyors-vonat reggel	8 óra 25 pkor.
Gyors-vonat délután	2 óra 10 pkor.
Személy-vonat este	7 órakor.
(Egységes vasuti — zóna — idő szerint.)	

Főszerkesztő: Szinay Gyula.
Felelős szerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna.
Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu.
(Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utca 1702. sz.)

**Szőlő gazdák
figyelmébe!**

Peronospóra ellen való permetezéshez

AZURINT

feloldva üvegszámra
ugy RÉZGÁLICZOT,
jegeczes SZÓDÁT
igen jutányos árban ajánl

Rickl József Zelmos.

(3) 70.

